

להבין את התפלה

לזכר נשמת אליהו בן יוסף הכהן – ט' אייר תשס"ז

ברכת כהנים IN THE DIASPORA

It is a מצות עשה for כהנים to recite ברכת כהנים each day:

ספר החינוך מצוה שעח-מצות ברכת כהנים בכל יום-שנצטוו הכהנים שיברכו ישראל בכל יום, שנאמר [במדבר ו', כ"ג] כה תברכו את בני ישראל אמור להם.

Translation: The Mitzvah for the Kohanim to bless the people is a requirement each day as it is written: (Bamidbar 6, 23) So you shall bless the Bnei Yisroel and say to them.

In the Diaspora it is the practice that כהנים do not recite ברכת כהנים each day. Why?

ספר האגור הלכות נשיאת כפים סימן קעו'-נשאל גדול הדור מהרר"י מולין למה אין הכהנים נושאים כפיהן בכל יום מאחר שהוא מצות עשה. והשיב מפני שהוא מנהג הכהנים לטבול קודם כמו שכתוב בהגהות מיימוני'. ובכל יום קשה להם לטבול בחורף. ולכן עלה המנהג דוקא ביום טוב. וגם מטעם בטול מלאכה. וכשהכהן אינו נקרא אינו עובר עכ"ל.

TRANSLATION: The Gadol HaDor Rav Molin (Maharal) was asked: why do the Kohanim not recite Birchat Kohanim each day given the fact that it is a positive commandment to do so each day. He answered that it was the custom of the Kohanim to go to the Mikveh before performing Birchat Kohanim as it is written in Ha'Gahot (Notes to) the Rambam. To do so each day would be difficult because of the winter months. As a result the practice became to do so only on Yom Tovim. In addition, to do so each day would take away from work time. The reason that it is not a problem is that if the Kohanim are not summoned to perform Birchat Kohanim, they have no obligation to do so.

Is that practice universal?

בית יוסף אורח חיים סימן קכח' אות מד' ד"ה כתוב עוד-כתב האגור (סי' קעו) שנשאל מהר"י מולין (שו"ת מהרי"ל החדשות סי' כא) למה אין הכהנים נושאים כפיהם בכל יום מאחר שהוא מצות עשה. והשיב מפני שמנהג הכהנים לטבול קודם כמו שכתוב בהגהות מיימוניות. ובכל יום קשה להם לטבול בחורף ולכן עלה המנהג דוקא ביום טוב. וגם מטעם ביטול מלאכה. וכשהכהן אינו נקרא אינו עובר עכ"ל. דחק עצמו לקיים מנהג מקומו, ואינו מספיק. כי מה שכתב מפני שנוהגים לטבול קודם, האי חומרא דאתי לידי קולא היא, ותלי תניא בדלא תניא. שהרי טבילה לנשיאת כפים לא הוזכרה בתלמוד. ואם הם נהגו להחמיר ולטבול למה יבטלו בשביל כך שלש עשה' בכל יום. ואף על פי שאינו עובר אלא א"כ נקרא, מכל מקום מוטב להם שיקיימו שלש עשה בכל יום ולא יטבלו כיון שאינם מחוייבים, משיטבלו ועל ידי כן יניחו מלקיים שלש עשה בכל יום. ויירש כחם של בני ארץ ישראל וכל מלכות מצרים שנושאים כפיהם בכל יום ואינם טובלים לנשיאת כפים:

TRANSLATION: The Igoor wrote: Rav Molin was asked: why do the Kohanim not recite Birchat

1. תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לח' עמ' ב'- ואמר ר' יהושע בן לוי: כל כהן שאינו עולה לדוכן, עובר בשלשה עשה: כה תברכו, אמור להם, ושמו את שמי.

Kohanim each day given the fact that it is a positive commandment to do so each day. He answered that it was the custom of the Kohanim to go to the Mikveh before performing Birchat Kohanim as it is written in Ha'Gahot (Notes to) the Rambam. To do so each day would be difficult because of the winter months. As a result the practice became to do so only on Yom Tovim. In addition, to do so each day would take away from work time. The reason that it is not a problem is that if the Kohanim are not summoned to perform Birchat Kohanim, they have no obligation to do so. Rav Molin was trying to justify the practice in his hometown but he failed to state a satisfactory basis for the practice. His reasoning that the Kohanim had the practice of going to the Mikveh before performing Birchat Kohanim is an argument that a strict practice can lead to a lenient ruling. He was relying on a rule that is not found in the Oral Law since the Gemara does not mention a requirement that Kohanim have to go to the Mikveh before performing Birchat Kohanim. Being strict by requiring Kohanim to go to the Mikveh, is no basis for eliminating a Mitzvah that consists of three positive commandments. It is true that a Kohain is not required to perform Birchat Kohanim unless he is summoned, but is it not better that he fulfill three positive commandments rather than worrying about going to the Mikveh which is not a requirement. Yasher Koach to those who live in Eretz Yisroel and in Egypt who perform Birchat Kohanim each day and are not concerned about going to the Mikveh.

Is there a requirement that כהנים undergo טבילה before performing נשיאת כפים?

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לט ע"א – ואמר ר' יהושע בן לוי: כל כהן שלא נטל ידיו לא ישא את כפיו, שנאמר: (תהלים קלד) שאו ידיכם קדש וברכו את ה'. שאלו תלמידיו את ר' אלעזר בן שמוע: במה הארכת ימים? אמר להן: מימי לא עשיתי בית הכנסת קפנדריא, ולא פסעתי על ראשי עם קודש, ולא נשאתי כפי בלא ברכה. מאי מברך? אמר רבי זירא אמר רב הסדא: אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וצונו לברך את עמו ישראל באהבה. כי עקר כרעיה מאי אמר? יהי רצון מלפניך ה' אל-הינו, שתהא ברכה זו שצויתנו לברך את עמך ישראל לא יהא בה מכשול ועון. וכי מהדר אפיה מציבורא מאי אמר? אדבריה רב הסדא לרב עוקבא ודרש: רבונו של עולם, עשינו מה שגזרת עלינו, עשה עמנו – עמוד ב – מה שהבטחתנו, (דברים כו) השקיפה ממעון קדשך מן השמים וגו'.

TRANSLATION: Rabbi Joshua ben Levi also said: Any Kohen who has not washed his hands may not lift them up to pronounce the benediction; as it is said: Lift up your hands in holiness and bless You the Lord. His disciples asked Rabbi Eleazar ben Shammua, 'How have you prolonged your life?' He replied: 'Never have I made use of a Synagogue as a short cut, nor stepped over the heads of the holy people, nor lifted up my hands to bless the people as a Kohen without first uttering a benediction.' What benediction did he utter? — Rabbi Zera said in the name of Rabbi Hisda: 'Blessed are You, O Lord our G-d, King of the Universe, Who has commanded us with the sanctity of Aaron and has commanded us to bless Your people Israel in love'. When the priest moves his feet to ascend the platform what does he say? — 'May it be pleasing before You, O Lord our G-d, that this benediction wherewith You have commanded us to bless Your people Israel may be free from stumbling and iniquity.' When the Kohen turns his face from the Congregation to the ark after pronouncing the benediction what does he say? Rabbi Hisda led Rabbi Ukba forward and the latter explained that he says: 'Lord of the Universe, we have performed what You have decreed upon us; fulfill with us what You have promised us; Look down from Your holy habitation, from heaven etc

רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק טו הלכה ה – טומאת הידים כיצד, כהן שלא נטל את ידיו לא ישא את כפיו אלא נטל את ידיו עד הפרק כדרך שמקדשין לעבודה ואחר כך מברך שנאמר שאו ידיכם קדש וברכו את י'.
 י'.

להבין את התפלה

TRANSLATION: What is an example of impurity of the hands? A Kohen who has not washed his hands should not Bless the people but must first wash his hands up to his wrist in the same way that his hands are washed to perform the service and then he makes the Blessing as it is written: lift your hands in holiness and bless G-d.

Why is it our practice that **כהנים** do not recite **ברכת כהנים** on **שבת** but they do so on **ימים טובים**?

שולחן ערוך אורח חיים סימן קכח סעיף מד-נהגו בכל מדינות אלו שאין נושאים כפים אלא ב"ט, משום שאז שרויים בשמחת יו"ט, וטוב לב הוא יברך; מה שאין כן בשאר ימים, אפי' בשבתות השנה, שטרודים בהרהורים על מחייתם ועל ביטול מלאכתם; ואפי' ב"ט, אין נושאים כפים אלא בתפלת מוסף, שיוצאים אז מבהכ"נ וישמחו בשמחת יו"ט (דברי עצמו). וכל שחרית ומוסף שאין נושאים בו כפים, אומר הש"צ: א-להינו וא-להי אבותינו וכו', כדלעיל סוף סי' קכ"ו; ויום הכפורים, נושאים בו כפים כמו ב"ט, ויש מקומות שנושאים בו כפים בנעילה, ויש מקומות אפי' בשחרית.

TRANSLATION: It is the practice in these lands that Kohanim do not Bless the people except on Yom Tovim because on those days the people are immersed in the happiness of the holiday. It is when the people are feeling good that the Kohanim bless the people. This is not the way they feel on other days even on Shabbat. Even on Shabbat they are distracted by thoughts concerning their well being and the loss of work. Even on Yom Tov they bless the people only in Tephilat Mussaf. It is after Tephilat Mussaf that they leave synagogue feeling joyous about celebrating Yom Tov. In any prayer of Schacharis or Mussaf (i.e. Rosh Chodesh) in which the Kohanim do not bless the people the Prayer Leader recites: Elokeinu V'Elokei Avoseinu. On Yom Kippur the Kohanim Bless the people as on Yom Tov and there are places that the Kohanim Bless the people in Tephilas Ne'Eilah and other places where the Kohanim bless the people in Tephilas Schacharis.

אוצר הדינים-[זמן נשיאת כפים] אך בחו"ל אין נשיאת כפים רק ביו"ט במוסף לבד, משום דביו"ט שרויים בשמחה וטוב לב הוא יברך, מה שאין כן בשאר ימים ואפילו בשבתות השנה שטרודין בהרהורים על מחייתם ועל ביטול מלאכתם (ש"ע או"ח סי' קכ"ח סעיף מ"ד בהגהה). והיא אגדת ירושלמי: משחרב ביהמ"ק אין יום שאין בו קללה, וכתוב ואל זועם בכל יום (תהלים ז), ומי מבטל? ר' אבין בשם ר' אמי אמר ברכות כהנים מבטלין, ויהפכו הקללה לברכה, ובפרט במועדים שהם ימי הדין כמו שאמרו בארבעה פרקים העולם נידון וכו'.

TRANSLATION: But in the Diaspora the Kohanim perform Birchat Kohanim only on Yom Tov because on Yom Tov we are immersed in happiness and good feelings and it is the appropriate mood to be blessed. We do not feel the same on other days even on Shabbat when we are overwhelmed with concerns about our physical well being and financial well being. This is reflected in an Aggadatan in Talmud Yerushalmi: Since the Beit Hamikdash was destroyed there is no day when there is no curse upon us and it is written (Tehillim 7): A G-d who feels indignation every day. As a result what was discontinued? Rav Avin in the name of Rav Ami said: The recitation of Birchat Kohanim was discontinued. The curses will be changed to blessings. When? On holidays which are days of judgment as the Mishna says: four times a year the world is judged.

The **משה משה** provides the following reason that **כהנים** do not perform **ברכת כהנים** each day:

סימן קצט'–ויש שכתוב מפני הגוים; כי ביש מקומות אין מניחין שם גוי בעת הדוכן.

TRANSLATION: There are those who wrote that Birchat Kohanim is not recited each day in the Diaspora because of the presence of non-Jews. There are places where it is felt that it is inappropriate to recite Birchat Kohanim in the presence of non-Jews.

ברכת ברכת Why would the presence of non-Jews in synagogue interfere with the recital of

כהנים? The חיד"א tries to explain:

שו"ת יוסף אומ"ן סימן ע"ה ד' סימן ד' סימן קכ"ח דין א'. אין נשיאות כפים וכו'. שמעת' שיש מי שמנע לכהנים לומר ברכת כהנים אם יש גוי בבית הכנסת ולא ידעתי טעמו. ואפשר דעבד הכי משום דבסימן נ"ה דין ד' יש סברא דלענות אמן צריך שלא יהיה מפסיק טינוף או גוי. והשתא שיש גוי מפסיק בין הכהנים לקהל או לאיזה יחידים אינם יכולים לענות אמן. ואי משום הא לא איריא דכבר כתב הרב הגדול מהר"י דוד ז"ל בספרו בית דוד סימן ל"ב דדין זה דגוי מפסיק היינו כשהמברך ברשות אחד והעונה ברשות אחר אז הגוי שביניהם מפסיק אבל אם המברך והעונה ברשות א' דמצטרפין אין הגוי מפסיק ע"ש. וא"כ בנ"ד שהכהנים והעם ברשות א' הגם דיש שם גוי אינו מפסיק. ואין לבטל ברכת כהנים. מאחר דמשום איבה אין יכולים להוציא הגוי מביהכ"נ. ואם טעמו של המורה הזה אשר מנע אמירת ברכת כהנים הוא כדי שלא ילעיג הא בורכא היא דאין לבטל ברכת כהנים משום לעג השאננים ח"ו ואין צורך להאריך בזה באופן דעל פי הדין נראה דצריך לברך ברכת כהנים כי הוא צורך גדול בתפלה ואין לבטל מצוות ולמנוע ברכתן של ישראל ולא די כי בערים האל אין אומרים ברכת כהנים כל יום אלא אפילו בשבת או ברגל רוצים למנועם. ומי יודע אם לא ירגילו עצמם לבא הגוים ונמצאת ברכת כהנים בטלה ח"ו.

Translation: I have heard that there is an opinion that Kohanim may not recite Birchat Kohanim if there is a non-Jew present in the synagogue and I do not know the reason why. Perhaps there is a concern about that which is written in the Schulchan Aruch Section 55 subsection 20 that in order to answer Amen to Kaddish, there cannot be an intervening barrier such as garbage or an idolator. In the same way, the presence of a non-Jew in synagogue acts as a barrier between the Kohanim and the people resulting in the inability of some of the congregants to answer: Amen. This is not a problem as the great Rabbi, Rabbi Dovid in his book Beis Dovid section 32 wrote: the rule that a non-Jew acts as a barrier to reciting Amen is only in circumstances when the one making the Bracha is in one area and the one answering is in a different area. In that case, the non-Jew acts as a barrier. However if the one making the Bracha and the one answering Amen are both in the same area, they are considered one unit and the non-Jew does not act as a barrier. Therefore when it comes to Birchat Kohanim, the Kohanim and the congregation are situated in one area and the presence of the non-Jew is not a problem. It is also important that Birchat Kohanim not be eliminated and asking non-Jews to leave the synagogue will cause enmity. Perhaps the reason for not reciting Birchat Kohanim in front of non-Jews is so that the non-Jews will not mock the Jews. We have to consider that the Kohanim are reciting a blessing and we should not eliminate a blessing simply out of concern that the non-Jews may mock us. There is no need to discuss this at length inasmuch as it appears clearly that Birchat Kohanim should be recited in the presence of non-Jews because there is a need to recite Birchat Kohanim as part of the prayer service and we should not eliminate commandments and blessings for the Jewish people. It is enough that we do not recite Birchat Kohanim on weekdays and on Shabbat. We do not want to cause the elimination of the recital of Birchat Kohanim even on holidays. Finally, we have to be careful not to encourage non-Jews to make it a habit to come to synagogue just for

להבין את התפלה

the purpose of causing the elimination of the recital of Birchat Kohanim.

The best explanation for not reciting **ברכת כהנים** in the presence of non-Jews is based on a comment of רש"י that we will study on page 10. In explaining why the **משנה** held that the words of **ברכת כהנים** are read during **קריאת התורה** but not translated, רש"י says: **משום ישא – שלא יאמרו: הקדוש ברוך הוא נושא להן פנים**. The non-Jews at that time spoke Aramaic. **חז"ל** were concerned that when the non-Jews would hear that the Jews were asking that G-d show them favor, they might become angry and harm the Jews. The same concern was expressed by the **מטה משה**. In his time, as today, Christian scholars study Hebrew and are fluent in Hebrew. There may have been concern that if a non-Jew who understood Hebrew heard that the Jews were asking G-d to favor them, the non-Jews would harm them.

In some communities, **כהנים** do perform **ברכת כהנים** each **שבת**. In his book: **כתר שם טוב**, Rabbi Shem Tov Gaugine, Rabbi of the Spanish and Portuguese Synagogue in London, England, in the mid- 1900's, quotes from the book: **אהל יעקב**, written by הרב **יעקב ששפורטש**, as to the source for the custom in Amsterdam to perform **ברכת כהנים** each **שבת**:

ושאלתכם היתה על ברכת כהנים שנהגו לאומרה בכל יום שבת קודש על כונה ופניה מוטעית בעד שבתי צבי יען הברכת כהנים נתקנה רק בימים טובים מפני שכולם שמחים, ומאז שהיו ישראל שמחים לביאת משיחם תיקנו לאומרה בשבתות עיין שם מה שנשא ונתן בזה אם ראוי לבטל הברכת כהנים בשבת ולהחזיר המנהג לקדמותו, ושם יראה המעיין את המחלוקת שאירע אז בין בני הקהל שמהם היו רוצים לכטל הברכת כהנים בשבת אחר שנודע להם ששבי צבי המיר דתו בדת האישלם, ומהם היו אומרים כי איך נבטל מצוה דאורייתא, ולבסוף רב יעקב בא לידי מסקנא שיברכו הכהנים בכל שבת, עיין שם.

TRANSLATION: You asked about our practice of reciting Birchat Kohanim each Shabbat which was based on a mistaken belief that Shabtai Tzvi was the Moschiach. It was the rule that Birchat Kohanim was recited on Yom Tov because on Yom Tov everyone is joyous. The Shabtai Tzvi movement caused great joy with many believing that the Moschiach was coming. In response they began the practice of reciting Birchat Kohanim each Shabbat. Once the Shabtai Tzvi movement was discredited, our sages debated whether to discontinue the practice of reciting Birchat Kohanim on Shabbat and to return to the prior practice. One side wanted to discontinue the practice on the Shabbat that followed the arrival of the news that Shabtai Tzvi had converted to Islam. Others felt that it was inappropriate to discontinue performing a positive commandment from the Torah. The decision was made by Rabbi Jacob Sasportas that the practice to recite Birchat Kohanim on Shabbat should continue.

When did the practice in the Diaspora that **כהנים** not recite **ברכת כהנים** each day begin? There is no specific date nor a Rabbinical decision that led to the discontinuance. Perhaps it is best to look upon it as a practice that evolved based on circumstances. The following two sources reveal circumstances that may have led to the discontinuance of the practice.

סדר רב עמרם גאון נשיאת כפים ד"ה ואם אין-ואם אין שם כהנים אומר שליה צבור:
אל-הינו וא-להי אבותינו ברכנו ברכה המשולשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך
האמורה לאהרן ולבניו כהנים עם קדושך כאמור, יברכך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך
ויחנך. ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום. ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. ומסיים
עד עושה השלום.

Translation: If no Kohain is present, the prayer leader recites: Elokeinu V'Elokei Avoseinu Barcheinu Ba'Bracha . . . and finishes until the Bracha of Oseh Ha'Shalom.

רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק טו' הלכה י'-ציבור שלא היה בהן כהן אלא שליה
ציבור לבדו לא ישא את כפיו, ואם היתה הבטחתו שהוא נושא את כפיו וחוזר לתפלתו
רשאי. ואם אין להם כהן כלל כשיגיע שליה ציבור לשום שלום אומר אל-הינו ואל-הי
אבותינו ברכנו בברכה המשולשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן
ובניו כהנים עם קדושך כאמור; יברכך יי' וישמרך, יאר יי' פניו אליך ויחנך, ישא יי' פניו
אליך וישם לך שלום. ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם; ואין העם עונין אמן ומתחיל
ואומר שים שלום.

Translation: If at a prayer service there is no Kohain other than the prayer leader, the prayer leader should not recite Birchat Kohanim. If the prayer leader is sure that he can recite Birchat Kohanim and return to his place, he is permitted to recite Birchat Kohanim. If no Kohain is present, when the prayer leader reaches the Bracha of Sim Shalom, he recites: Elokeinu V'Elokei Avoseinu Barcheinu Ba'Bracha . . . the congregation does not respond by reciting: Amen and he begins the Bracha of Sim Shalom.

אל-הינו ואל-הי and the רמב"ם describe the paragraph beginning: רב עמרם גאון
אבותינו ברכנו בברכה המשולשת as a prayer that is to be added only if no כהנים are
present. The מחזור ויטרי who follows chronologically does not predicate the recital of the
paragraph: אל-הינו ואל-הי אבותינו ברכנו בברכה המשולשת upon the absence of כהנים:
מחזור ויטרי סימן פט ד"ה ברוך אתה-חזן מוסיף כאן ברכת כהנים ביוצר ומוספיים שבכל
השנה ומנחה בתענית הציבור. אל-הינו ואל-הי אבותינו ברכנו בברכה המשולשת בתורה
הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו עם קדושך כאמר: יברכך יי' וישמרך:
יאר יי' פניו אליך ויחנך: ישא יי' פניו אליך וישם לך שלום. שים שלום טובה וברכה . . .

Translation: The prayer leader adds here Birchat Kohanim in Tephilas Schacharit, Mussaf and Mincha on a public fast day; Elokeinu V'Elokei Avoseinu Barcheinu Ba'Bracha . . . Sim Shalom.

The conclusion that we can draw is that the practice to recite the paragraph: אל-הינו
began as a result of the absence of אבותינו ברכנו בברכה המשולשת בתורה
כהנים in the synagogue. The paragraph was added to be recited as a substitute for ברכת
כהנים. Perhaps many places faced the problem that no כהנים were living within the area
of the local synagogue. Such a circumstance led to the recital of the paragraph: אל-הינו
אל-הי אבותינו ברכנו בברכה המשולשת as the norm rather than as the exception.

להבין את התפלה

Was the fact that communities existed in which כהנים were not living part of a plan or purely coincidental? S.D. Gotein in his book, *Jews and Arabs: Their Contacts Through The Ages*, published by Schocken Books in 1974, pages 48-49, describes circumstances that lead one to conclude that it was planned:

I would like to dwell on one important point. The Muslim historiographers describe the two main Jewish tribes--or congregations--in al-Medina as Kohanim, "priests." As the late Professor S. Klein has shown, towns exclusively or mainly inhabited by priests were common many centuries after the destruction of the Temple, because the elaborate laws of priestly purity could be more readily observed in compact communities. It was long ago suggested that al-Medina, which means "town" in Aramaic, had been called so by its first Jewish settlers, in contrast to the nearby Wadi-al-Qura, "the valley of the villages," which was also inhabited by Jews.

Similarly, up to the present-day mass emigration from Yemen, many families of Kohanim lived in San'a, the capital, and other towns, but none in the nearby villages. Some Midrashim refer expressly to the flight of priests into Arabia. All this taken together leads us to accept the testimony of the Muslim writers that al-Medina, the main scene of Muhammad's activities, was originally a priestly town, a community of Kohanim, of which very considerable remnants were still extant in the Prophet's time.

The concept of an עיר שכולה כהנים is discussed in the גמרא:

תלמוד ירושלמי, ברכות פרק ה דף ט טור ד /ה"ד-רבי אחא רבי תנחומא בר' חייא בשם ר' שמלאי: עיר שכולה כהנים נושאים את כפיהן. למי הן מברכין? לאחיהן שבצפון, לאחיהם שבדרום, לאחיהם שבמזרח, לאחיהם שבמערב. ומי עונה אחריהן אמר? הנשים והטף.

Translation: Rabbi Echa, Rabbi Tanchuma son of Rabbi Chiya in the name of Rav Simlai: A city that is populated only by Kohanim, the Kohanim must recite Birchat Kohanim. To whom are they directing the Bracha? To their brothers to the North; to their brothers to the South; to their brothers to the East and to their brothers to the West.

תלמוד ירושלמי, גיטין פרק ה דף מז טור ב /ה"ט-עיר שכולה כהנים, ישראל קורא ראשון מפני דרכי שלום.

Translation: A city that is populated only by Kohanim, a Yisroel receives the first Aliya so as to avoid any fighting among the Kohanim.

The תלמוד בבלי has a similar סוגיא but does not refer to a עיר שכולה כהנים but does refer to בית הכנסת שכולה כהנים:

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לח' עמ' ב'-אמר אדא א"ר שמלאי: בית הכנסת שכולה כהנים, כולן עולין לדוכן. למי מברכין? אמר ר' זירא: לאחיהם שבשדות. איני? והתני אבא בריה דרב מנימין בר חייא: עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה! לא קשיא: הא דאניסי, הא דלא אניסי. והתני רב שימי מבירתא דשיחור: בית הכנסת שכולה כהנים, מקצתן עולין

ומקצתן עונין אמין! לא קשיא: הא דאישתייר בי עשרה, הא דלא אישתייר בי עשרה. גופא, תנא אבא בריה דרב מנימין בר חייא: עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה. פשיטא, אריכי באפי גוצי לא מפסקי, תיבה לא מפסקה, מחיצה מאי? ת"ש, דאמר רבי יהושע בן לוי: אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים.

TRANSLATION: Adda said in the name of R. Simlai: In a Synagogue where all the worshippers are Kohanim, they all ascend the platform. For whom, then, do they pronounce the benediction? R. Zera answered: For their brethren working in the fields. But it is not so; for Abba the son of R. Minyamin b. Hiyya taught: The people who are behind the Kohanim do not come within the scope of the benediction! There is no contradiction; the former refers to men who are compelled to be absent and the latter to men who are not compelled to be stationed behind the Kohanim. But R. Shimi of the Fort of Shihori taught: In a Synagogue where all the worshippers are Kohanim, some ascend the platform and the rest respond with Amen! There is no contradiction; the latter refers to where ten remain to respond Amen and the former where ten do not remain.

If in fact the recital of the paragraph: אל-הינו ואל-הי אבותינו ברכינו בברכה began due the absence of כהנים, we can now understand the explanation of the איגור as to why ברכת כהנים was not recited each day. The איגור is not explaining why the daily recital of ברכת כהנים was discontinued. He is describing why it was not restarted once כהנים stopped living in their own cities and became interspersed within the general community. Apparently, while living in their own cities, the כהנים performed טבילה each day for purity reasons and not specifically for ברכת כהנים. When they moved out of their cities, they were uncomfortable reciting ברכת כהנים without performing טבילה. In Babylonia and in Egypt, the climate did not interfere with the ability of the כהנים to perform טבילה each day. When Jewish life developed in France and Germany, the ability to perform טבילה was limited by the seasonal climate. Furthermore, with the appearance of כהנים, the general Jewish population needed to decide whether to re-institute ברכת כהנים since they had been accustomed to not recite it. The communities may have resisted adding ברכת כהנים because it made the prayer service longer and created ביטול מלאכה. In order that ברכת כהנים not be forgotten it was reinstated on a limited basis; on holidays because of שמחת יום טוב. In addition, weather conditions in the months in which the holidays fell permitted the כהנים to perform טבילה on the days they would be reciting ברכת כהנים.

When did אל-הינו ואל-הי אבותינו ברכנו בברכה compose the paragraph? חז"ל? The paragraph does not appear in the תלמוד ירושלמי, the תלמוד בבלי, or the תוספתא. The מהר"ם מרוטנברג reports the following:

שו"ת מהר"ם מרוטנברג חלק ד (דפוס פראג) סימן תרמה-ואעפ"כ נוכל ליישב המנהג וחזורני בי לומר כי אלקינו אינו כלל מטופסי הברכות שתקנו ק"כ זקנים ומהם כמה נביאים

להבין את התפלה

שתקנו י"ח על הסדר. ותוספת היא שהוסיפו בדורות האחרונים. ולא ידעתי מתי הוסיפוה. וכן מצאתי בסדר רב עמרם.

Translation: We can explain the custom to recite the paragraph: Elokeinu V'Elokei Avoseinu. It is not among the group of Brachot composed by the 120 members of the Great Assembly which included prophets who composed Shemona Esrei to be read in its order. This paragraph was added by later generations. I do not know when this paragraph was added. I did find the paragraph in the Seder Rav Amrom Gaon.

We can state with reasonable certainty that the paragraph was not recited as part of **מנהג ארץ ישראל**:

ספר החילוקים בין בני מזרח ומערב סימן כט'—ארץ מזרח (Babylonia) שליה ציבור מברך ברכת כהנים בקהל, ובני ארץ ישראל אין שליה ציבור מברך ברכת כהנים בקהל, שדורשין: ושמו את שמי, שאסור לאדם להשים את השם, אלא אם כן הוא כהן.

Translation: In Babylonia, the prayer leader recites Birchat Kohanim as part of the repetition of Shemona Esrei. In Eretz Yisroel, the prayer leader is prohibited from reciting Birchat Kohanim as part of the repetition of Shemona Esrei because they derive the following rule: the verse states: V'Samu Es Shemi (they will place My name); this is interpreted to mean that it is prohibited for anyone to recite Birchat Kohanim unless he is a Kohain.

Professor Mordechai Margulies in his PHD Dissertation at Hebrew University (1938) entitled: *The Differences Between Babylonian and Palestinian Jews*, explains the difference in practice as follows:

בני ארץ ישראל אסרו לשליח ציבור שאינו כהן לקרוא בפני הציבור פסוקי ברכת כהנים כדרך אנו נוהגין, ששליח ציבור אומר את פסוקי ברכת כהנים בתוך תפילת אל—הינו ואל—הי אבותינו ברכנו בברכה המשולשת בתורה וכו'. מנהגינו הוא, איפא, מנהג בבל.

Translation: The sages in Eretz Yisroel prohibited a prayer leader who is not a Kohain from reciting Birchat Kohanim as part of the repetition of Shemona Esrei as we do in that the prayer leader recites the verses of Birchat Kohanim in the paragraph beginning Elokeinu V'Elokei Avoseinu Barcheinu Ba'Bracha Ha'Mishuleshes Ba'Torah. Our custom, therefore, follows the Babylonian practice.

What was the basis for the practice in **ארץ ישראל**? Professor Margulies points to the following:

תלמוד ירושלמי מסכת מגילה פרק ד' דף עד' טור ג' / מ"א'—מעשה ראובן נקרא ולא מיתרגם. מעשה תמר נקרא ומיתרגם, מעשה עגל הראשון נקרא ומיתרגם והשיני נקרא ולא מיתרגם. י"ב— ברכת כהנים ומעשה דוד ואמנון לא ניקרין ולא מיתרגמין. פרק ד' דף עה' טור ג' / ה"א'—ברכות כהנים לא נקראות ולא מיתרגמות; ר' בא בר כהן בעא קומי ר' יוסה מה טעמא? א"ל כה תברכו, לברכה ניתנה, לא ניתנה לקריאה.

Translation: The incident of Reuven is read in synagogue but is not translated. The story of Tamar is read and translated. The first account of the incident of the golden calf (Shemos 32, 1-20) is both read and translated, the second account (Shemos 32, 21-25) is read but not translated. The blessing of the priests is not read and is not translated. The stories of David (Shmuel 2, 11, 2-17) and Amnon (Shmuel 2, 13, 1-4)

are read but are not translated. The blessing of the priests is not read and not translated. Rabbi Bah son of Kohain came before Rabbi Yossi and asked: what is the reason? Rabbi Yossi said: the verse states: Ko Sivarchu (so should you bless); the words were meant to be recited only for purposes of a blessing and not to be simply read.

The תלמוד בבלי has a similar סוגיא but with a different גירסא:

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כה' עמ' א'—משנה. מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם, מעשה תמר נקרא ומתרגם, מעשה עגל הראשון נקרא ומתרגם, והשני נקרא ולא מתרגם. ברכת כהנים, מעשה דוד ואמנון – נקראין ולא מתרגמין. גמרא. דף כה' עמ' ב'—ברכת כהנים נקראין ולא מתרגמין, מאי טעמא? משום דכתיב (במדבר ו') ישא.

Translation: The incident of Reuven is read in synagogue but is not translated. The story of Tamar is read and translated. The first account of the incident of the golden calf (Shemos 32, 1-20) is both read and translated, the second account (Shemos 32, 21-25) is read but not translated. The blessing of the priests is read but not translated. The stories of David (Shmuel 2, 11, 2-17) and Amnon (Shmuel 2, 13, 1-4) are read but are not translated. The blessing of the priests is read but not translated. What is the reason? Because the verse states: Yisah (favor).

רש"י explains:

רש"י מסכת מגילה דף כה' עמוד ב'—משום ישא – שלא יאמרו: הקדוש ברוך הוא נושא להן פנים, ואינן יודעין שכדאי הן ישראל לשאת להן פנים, כדאמרינן בברכות (ב, ב): לא כדאי הם ישראל לשאת להן פנים אני אמרתי ואכלת ושבעת וברכת (דברים ה) והן מחמירין על עצמן עד כזית עד כביצה.

Translation: Because of the word “yisah”. That non-Jews should not say that G-d favors the Jews. What non-Jews fail to understand is that there is every reason for G-d to favor the Jews, as it is written in Masechet Brachos (20,2): is it not appropriate that I, G-d, favor the Jews. I commanded them: eat, become satisfied and then bless me (Devarim 8). The Jews on their own instituted a stricter standard; even for an olive sized or egg sized amount of food.

If in מנהג ארץ ישראל, only כהן could read ברכת כהנים, then did they skip the section of the תורה in which ברכת כהנים appears when they reached it during the קריאת התורה cycle? They may have indeed skipped that portion of קריאת התורה. There does not appear to be a requirement that every word of the תורה be read during the course of a cycle of קריאת התורה. קריאת התורה is not like קריאת אסתר. Alternatively, they may not have skipped the section. Since מנהג ארץ ישראל followed a three or three and one-half year cycle of קריאת התורה, they could arrange that the section of the תורה that includes ברכת כהנים be the first section of the week which would be then read by a כהן.

The fact that מדרשים were primarily composed in ארץ ישראל allows us to confirm that the paragraph: אל-הינו ואל-הי אבותינו ברכנו בברכה המשולשת was not recited as part of מנהג ארץ ישראל. A search of the word: משולשת by way of the Bar Ilan Digital Judaic

להבין את התפלה

Library reveals that although מדרשים refer to matters that are משולש, they do not include ברכת כהנים as one of them:

מדרש תנחומא (בובר) פרשת יתרו סימן ח' – בחדש השלישי. התורה משולשת, ואותיותיה משולשות, והאבות משולשין, והשבט שניתנה על ידו משולש, ומשה שלישי ביניהם, ואותיותיו משולשין, ואחים שלשה, ונצפן לג' ירחים, וביום השלישי, בחדש השלישי. התורה משולשת: תורה נביאים וכתובים; ואותיותיה משולשות אלף בית גימל; האבות משולשין אברהם יצחק ויעקב; ומשה שלישי ביניהם אנכי עומד בין ה' וביניכם (דברים ה ה); ואותיות משולשות: משה; ומשבט שלישי: ראובן שמעון ולוי; ואחים שלשה: משה אהרן ומרים; ונצפן לג': ותצפנהו שלשה ירחים (שמות ב ב), וביום השלישי: כי ביום השלישי ירד ה' וגו' (שם / שמות / יט יא), ובחדש השלישי שנאמר בחדש השלישי.

Translation: In the third month. The Torah is threefold; its letters are threefold; our forefathers are threefold; the tribe who delivered the Torah is the third; Moshe was the third of the group; the letters in Moshe's name are three; Moshe was one of three children; Moshe was hidden at after birth for three months; G-d appeared to the Jews at Har Sinai on the third day of preparation in the third month. The Torah is threefold, Torah, Prophets and Scriptures. The words of the Torah are threefold, aleph, beit, gimel. Our forefathers are threefold, Avrohom, Yitzchok and Yaakov. Moshe was one of three in a group as the verse states: I stood between you and G-d. The letters in Moshe's name are three; Mem-Shin-Hay. Moshe came from the third tribe, Reuven, Shimon, Levi. Moshe was the third child, Aharon, Miriam, Moshe. Moshe was hidden for three months after his birth. On the third day; G-d appeared to the Jews at Har Sinai on the third day of preparation as the verse states: on the third day G-d came down. In the third month as the verse states: in the third month.

מדרש אנגדה (בובר) שמות פרק יט ד"ה [א] בחדש השלישי – הכל היה משולש, התורה משולשת, תורה נביאים וכתובים: משנה משולשת, הלכות מדרש ואגדות, הסרסור משולש, משה אהרן מרים; שלשה פעמים מתפללין, ערב ובוקר וצהרים; שלשה פעמים אומרים קדוש קדוש קדוש ה' צב-אות; ישראל שקבלו את התורה משולשים, כהנים לויים ישראלים; האבות משולשים, אברהם יצחק ויעקב; הימים משולשים, שנאמר היו נכונים שלשת ימים (פסוק טו); החדשים משולשים שנאמו בחדש השלישי; ד"א בחדש השלישי. זה סיון שהוא שלישי לחדשים, וניתנה תורה לישראל על ידי שלישי.

Translation: All is threefold. The Written Torah is threefold, Torah, Prophets and Scriptures. The Oral Torah is threefold, Halachot, Midrash and Aggadatot. The messengers were three, Moshe, Aharon and Miriam. We pray three times a day, night, morning and afternoon. Three times we say the word Kadosh, when we say: Kadosh, Kadosh, Kadosh Hashem Tzvakot². Yisroel that received the Torah consists of three groups, Kohanim, Leviim and Yisroelim. Our forefathers are threefold, Avrohom, Yitzchok and Yaakov. The days of preparation before receiving the Torah were three, as the verse states: be prepared for three days. The month in which the Torah was given was the third as the verse states: in the third month. Another interpretation of the words: in the third month: this is Sivan which is the third month and the Torah was given then to the Jews by a person who was born third in his family.

2. The use of the word: משולשת to describe ברכת כהנים may have been an attempt by חז"ל to draw a parallel between ברכת כהנים and קדושה. This bolsters our argument that the opening three ברכות and the closing three ברכות parallel each other. It is further worth noting that both ברכת כהנים and קדושה appear in third ברכות, שים שלום, ברכות, ברכת כהנים in the third of the closing ברכות and ברכת כהנים in the third of the opening ברכות, הא-ל הקדוש in קדושה.

We also need to ask the question: Where did the כהנים live? While the בית המקדש stood, the כהנים lived in ארץ ישראל with their משמרות so that they could serve in the בית המקדש. It is not likely that many כהנים lived in בבל from the time of עזרא until the חורבן. After the destruction of the בית המקדש, the כהנים stayed because their livelihood depended on the מתנות כהונה that were not tied to the בית המקדש; i.e. תרומה. On page 174 of his book, *The Rabbinic Class of Roman Palestine in Late Antiquity*, Professor Lee I. Levine, provides a chart showing where the 24 משמרות כהונה resettled in the גליל after the Bar Kochva rebellion was quashed. Undoubtedly, the economic conditions in ארץ ישראל deteriorated at some point forcing the כהנים to migrate for their economic survival.

We have dated the composition of the paragraph: אל-הינו ואל-הי אבותינו ברכנו בברכה to the period after התלמוד התלמוד and before סדר רב עמרם גאון. We did not address the question: why at that point in history? If in fact there had been few כהנים in בבל for a thousand years, what occurred in the seventh or eighth century to spur rabbinic leaders in בבל to compose a paragraph that included ברכת כהנים in חזרת הש"ץ? Perhaps Zvi Pressler in his introduction to the תלמוד ירושלמי (Ketuvim Publishers, 2006) provides an answer:

page XIX- The process of moving the halakhic hegemony from the Land of Israel, culminating in the acceptance of Babylonian authority, occurred during the first centuries following the closing of the two Talmuds. Until the end of the amoraic period, as well as at the beginning of that of the saboraim, it was accepted that Eretz Yisroel alone was the source for determining halakha, from which one was not to deviate. The change in attitude towards the status of the Land of Israel and the transfer of hegemony from the Land of Israel to Babylonia took place during the height of the saboraic period and thereafter during the Geonic period.

page XXI-R. Yehudai Gaon, one of the great Babylonian Gaonim, acted to impose the Babylonian Talmud and the practices of Babylonian yeshivot upon all the Jewish people in all its diasporas, and even demanded that the Jews of Eretz Yisroel who maintained the Palestinian tradition, accept upon themselves the traditions of Babylonia. He thought that many of the customs of Eretz Yisroel in his day were "apostate customs" because, in his opinion, the edicts of apostasy imposed by the Byzantine rulers upon the Jews of the Land of Israel caused them to forget the Torah and to accept customs and ways of life which were not based on tradition.

At that point in history, Babylonian Jewry still depended on the Jews of ארץ ישראל for ברכת כהנים. Rabbinic leaders in Babylonia needed to sever this last tie. They did so by creating a substitute, the paragraph: אל-הינו ואל-הי אבותינו ברכנו בברכה המשולשת. If we review carefully the sources we have already studied, we will find that the seeds for

להבין את התפלה

creating such a substitute were already sown within the תלמוד בבלי.

Let us begin by comparing the approach of the two Talmuds to the issue of a city or a בית כהנים that consists only of כהנים:

תלמוד ירושלמי, ברכות פרק ה דף ט טור ד /ה"ד-רבי אחא רבי תנחומא בר' חייא בשם ר' שמלאי: עיר שכולה כהנים נושאים את כפיהן. למי הן מברכין? לאחיהן שבצפון, לאחיהם שבדרום, לאחיהם שבמזרח, לאחיהם שבמערב. ומי עונה אחריהן אמר? הנשים והטף.

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לח' עמ' ב'-אמר אדא א"ר שמלאי: בית הכנסת שכולה כהנים, כולן עולין לדוכן. למי מברכין? אמר ר' זירא: לאחיהם שבשדות.

The Jews in ארץ ישראל believed that the ברכת כהנים that they recited fulfilled the obligation to recite ברכת כהנים for all Jews around the world. The Jews in בבלי disagreed. They believed that the ברכת כהנים that was recited only fulfilled the obligation to recite ברכת כהנים for those who lived nearby. It appears that at first the Jews in בבלי accepted the ruling in the תלמוד ירושלמי and depended on the Jews in ארץ ישראל for ברכת כהנים. Once Rabbinic leaders in בבלי decided to exert halakhic hegemony, they needed to sever this last dependency on the Jews in ארץ ישראל. So they created a substitute by composing the paragraph of: אל-הינו וא-להי אבותינו ברכנו המשולשת.

The two versions of the following משנה also support our position:

תלמוד ירושלמי מסכת מגילה פרק ד' דף עד' טור ג' /מי"א'-מעשה ראובן נקרא ולא מיתרגם. מעשה תמר נקרא ומיתרגם, מעשה עגל הראשון נקרא ומיתרגם והשיני נקרא ולא מיתרגם. י"ב- ברכת כהנים ומעשה דוד ואמנון לא ניקרין ולא מיתרגמין. פרק ד' דף עה' טור ג' /הי"א'-ברכות כהנים לא נקראות ולא מיתרגמות; ר' בא בר כהן בעא קומי ר' יוסה מה טעמא? א"ל כה תברכו, לברכה ניתנה, לא ניתנה לקריאה.

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כה' עמ' א'-משנה. מעשה ראובן נקרא ולא מיתרגם, מעשה תמר נקרא ומיתרגם, מעשה עגל הראשון נקרא ומיתרגם, והשיני נקרא ולא מיתרגם. ברכת כהנים, מעשה דוד ואמנון - נקראין ולא מיתרגמין. גמרא. דף כה עמ' ב'-ברכות כהנים נקראין ולא מיתרגמין, מאי טעמא? משום דכתיב (במדבר ו') ישא.

Rabbinic leaders in ארץ ישראל were trying to exert halakhic hegemony by asserting that only כהן could recite the פסוקים in כרבת כהנים. They issued this ruling knowing full well that in doing so they were eliminating the possibility that Rabbinic leaders in בבלי would create a substitute for ברכת כהנים. Not wanting to leave themselves in a position

where they could never break their dependency on ארץ ישראל, Rabbinic leaders in בבל interpreted the פסוקים in a manner that left open the door to creating a substitute for ברכת כהנים.

Although Babylonia ceased to be the center of Jewish learning in the eleventh century, the תלמוד בבלי never lost its place as the authoritative source for halakha. That does not minimize the fact that in studying a סוגיא in תלמוד בבלי much can be gained by also studying the approach taken by תלמוד ירושלמי.

CONCLUSION

There have been attempts to re-establish the recital of ברכת כהנים on a daily basis in the Diaspora. Most notably, the Vilna Gaon and Rabbi Nosson Adler scheduled dates on which to resume the practice. However, in both cases, catastrophes struck their respective communities just before the scheduled dates and the plans were abandoned. Now that ברכת כהנים takes place in ארץ ישראל every day, we can rely on the fact that the כהנים who are reciting ברכת כהנים have in mind:

אחיהן שבצפון, אחיהם שנדרום, אחיהם שבמזרח, אחיהם שבמערב.

Abe Katz